

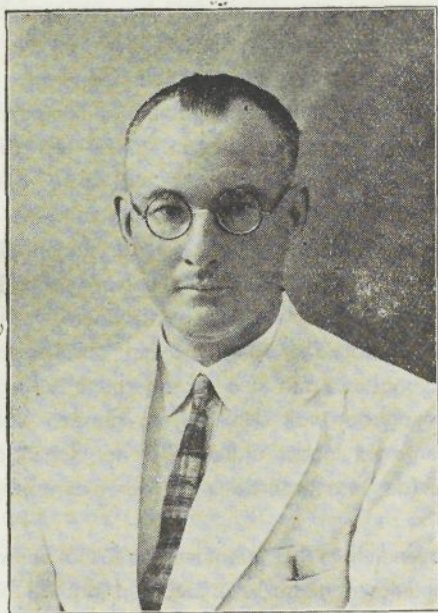
LOCALE BELANGEN

ORGAAN VAN DE VEREENIGING VOOR LOCALE BELANGEN

Verschiјnt den 1sten en 16den van elke maand.

Opneming van een stuk beteekent niet, dat de Redactie zich met den inhoud vereenigt.
ALLE STUKKEN UITSLUITEND TE ADRESSEEREN: POSTBOX 38, SEMARANG.

IN MEMORIAM.

Onze hooggeschatte medewerker Ir. A. H. J. Koreman, Directeur van Gemeentewerken te Semarang, is ons op het onverwachts door den dood ontrukт. Was hij in den laatsten tijd reeds diep getroffen door een doodelijk ongeval, zijn jongste kind overkomen, thans is dit onvermoeide brein verlamd, de nimmer falende kracht is gebroken, den stoeren werker midden in zijn arbeid het definitieve halt toegeroepen.

Als Voorzitter der Commissie voor het examen Architect Locale Werken, als medewerker aan „Locale Techniek“, als lid van de Technische Commissie voor het Bestuur der Vereeniging verliezen wij veel, zeer veel aan hem. Voor het jongste Congres heeft hij nog zeer nuttigen arbeid verricht en is de Vereeniging hem nog veel verschuldigd. Dit leven beloofde nog rijke vrucht te dragen, ook voor ons. Maar anders moest het zijn en wij treuren om het verlies van hem, die heenging.

In het harnas is hij gestorven. Misschien dat het zoo voor hem wel de vervulling was van een stillen wensch. Want hij had den arbeid lief als weinigen. Vacantie was hem eigenlijk een gruwel en zijn leven was een onafgebroken werken.

Wij kunnen hier niet spreken over hetgeen Semarang in hem zal missen. De verslagenheid over dit sterfgeval is hier algemeen en in alle rangen wordt de gewaardeerde en geliefde chef betreurd. Op een andere plaats zal zijn beteekeenis voor de Gemeente wel worden uiteengezet.

Doch als Bestuur van de Vereeniging voor Locale Belangen zal het ons een pijnlijk gemis blijken, dat wij zijn werk- en stuwkracht in den vervolge zullen moeten ontberen. Deze leegte zal niet gemakkelijk worden vervuld. Steeds was hij bereid met raad en daad te helpen en beide waren steeds van uitnemende kwaliteit.

Maar hoe groot het leed ook moge wezen, dat we op dit oogenblik dragen in ons hart, grooter is het van diegenen, waarheen ons medegevoel uitgaat, de trouwe deelgenoot van zijn arbeid en vreugde, die in een korte spanne tijds dubbel en zoo zwaar beproefd werd en de beide overblijvende kinderen, die zich zagen beroofd van hun vader op een leeftijd, dat juist de zorg van den vader zoo noodig is.

Moge de groote Trooster hen in dezen zwaren tijd bijstaan!

Semarang, 21 Juni 1933.

G. DE RAAD.

Wie is rekenplichtig?

Zoowel in de Indische Comptabiliteitswet als in de ordonnanties regelende onder meer het geldelijk beheer der autonome ressorten, is door den wetgever een artikel opgenomen, waarbij is bepaald, wie rekenplichtig is.

Aangezien echter de redactie dier artikelen niet scherp omlijnd aangeeft wie al dan niet rekenplichtig is, zijn de meeningen omtrent bovenstaande vraag verdeeld. Ook in de bestaande litteratuur omtrent het betrekkelijke artikel van de Indische Comptabiliteitswet, waarvan de redactie grootendeels overeenkomt met die van de artikelen voor de autonome ressorten, bestaat verschil van meening omtrent dit onderwerp.

In het werk „Het beheer en de verantwoording der geldmiddelen van Nederl.-Indië” van Cohen en Holsbeer nemen de schrijvers als criterium voor de rekenplichtigheid aan” het **belast** zijn met het ontvangen, bewaren, betalen of afleveren van gelden en geldswaarden enz. (art. 77 I.C.) terwijl de Heer Wiemans in zijn werk „Het financieel administratief stelsel in Ned.-Indië” als criterium aanneemt „**de verplichting** om aan de betrokken Algemeene Rekenkamer rekening af te leggen van het door den comptabele gevoerd beheer” derhalve de verplichting tot indiening van een rekening, waarmede naar schrijvers meening duidelijk de rekenplicht is omlijnd.

Voor beide standpunten is wat te zeggen; het standpunt Cohen en Holsboer is te verdedigen, omdat de wetgever heeft bepaald dat iemand, **belast** met het ontvangen enz. van gelden rekenplichtig is aan den Raad en de tussenpersoon — die voor het verleenen van zijn tussenkomst daartoe moet zijn **belast** — van de verplichting tot indiening van een rekening **kan** worden vrijgesteld.

Uit de mogelijkheid van vrijstelling in deze laatste bepaling zou derhalve volgen dat de tussenpersoon eigenlijk verplicht is een rekening in te dienen, zoodat het belasten van betrokkene met vorenbedoelde werkzaamheden hem „comptabel” gemaakt heeft. Ware zulks niet het geval, dan zou alinea 2 van artikel 77 I.C. overbodig zijn, dan wel had de redactie moeten luiden, dat de tussenpersoon van de indiening van een rekening **is** vrijgesteld.

De Heer Wiemans echter interpreteert het artikel der I.C.W. zoodanig, dat het comptabel zijn afhankelijk wordt gesteld van de **verplichting** tot de indiening van een rekening; immers de tussenpersoon, die vrijgesteld is van de indiening er van, valt, ook al is hij met het ontvangen etc. van geld **belast, niet** onder de comptabele rechtspraak van de Algemeene Rekenkamer en zijn de t. a. v. comptabelen bestaande voorschriften niet op hem van toepassing.

Hoewel het den indruk werkt, dat de beantwoording van de in hoofde dezes gestelde vraag slechts van theoretische waarde is, heeft het zijn practisch nut een en ander nader vast te leggen, daar het al of niet comptabel zijn verschillende consequenties met zich brengt.

Ik wil hiervoor art. 7 van de Regentschapsordonnantie

in beschouwing nemen. Daarin is o. m. bepaald dat het lidmaatschap van den Regentschapsraad onvereenigbaar is met een betrekking waaruit rekenplichtigheid aan den Regentschapsraad voortvloeit. Het komt vrij algemeen bij de regentschappen voor, dat wedono's, assistent-wedono's en andere Inlandsche ambtenaren hun tussenkomst verleen en voor het ontvangen van regentschapsgelden en tevens lid zijn van den Regentschapsraad. Indien die ambtenaar rekenplichtig is aan den Raad, dan is zijn lidmaatschap ingevolge artikel 7 lid 1 slotalinea Reg. Ord. niet toelaatbaar.

Om de moeilijkheden zooveel mogelijk practisch op te lossen, zou de volgende interpretatie wie al dan niet rekenplichtig is aan den Raad kunnen worden gegeven.

Zij, die krachtens hun betrekking en de ter zake bestaande voorschriften belast zijn met het ontvangen, bewaren, betalen of afleveren van gelden, geldwaarde en goederen van het regentschap en voor het door hen gevoerd beheer rekening en verantwoording op de wijze als ter zake geregeld hetzij door den Gouverneur-Generaal, hetzij door den Raad, hebben af te leggen, zijn comptabel.

Zij die nevens hun eigen functiën geheel **ten gerieve** van het publiek als tussenpersoon optreden, derhalve slechts hun intermediair verleen en voor ontvangsten welke betrokkenen eigenlijk zelf behoorden te storten bij den rekenplichtige, in wiens rekening die ontvangsten overeenkomstig de voorschriften worden verantwoord, zijn **niet** comptabel, al wordt door hen ook een opgave van de gedane ontvangsten aan den rekenplichtige afgegeven. Deze tussenpersoon valt derhalve ten aanzien van zijn verantwoordelijkheid onder afdeling 7 der Regentschaps Ordonnantie (de verantwoordelijkheid der niet rekenplichtigen).

Wordt bovendien in het eventueel besluit tot aanwijzing van die ambtenaren uitdrukkelijk bepaald dat de betrokkene als tussenpersoon optreedt voor de ontvangst en overstorting der ten behoeve van het regentschap gedane ontvangsten, dan meen ik dat daarmede formeel aan alle vereischen is voldaan.

ROONEE.

Administratieve rechtspraak.

Over dit alleszins belangwekkend onderwerp is door Mr. H. Westra een praeadvies uitgebracht op het in 1929 te Weltevreden gehouden Nederl. Indisch juristencongres, van welk praeadvies een overdruk verscheen in de serie mededeelingen van Locale Belangen (mededeeling No. 77).

Het kan niet in onze bedoeling liggen hier een en ander te schrijven over het vraagstuk zelve, waartoe wij ons trouwens niet capabel achten; een vraagstuk, waarover het laatste woord nog niet is gesproken, zooals dat blijkt uit het verslag van de besprekingen daarvan op vorenvermeld congres.

Evenmin zullen wij wagen het praeadvies van Mr.

Westra aan een bespreking te onderwerpen, daartoe achten we ons niet bevoegd. We beoogen slechts dit praeadvies tot basis te maken van hetgeen straks volgen zal, omdat dit valt binnen het kader van de administratieve rechtspraak en een uiting is van deze rechtspraak. Voor de goede orde achten wij het noodig als uitgangspunt te nemen het door Mr. Westra in zijn praeadvies gemaakte overzicht van de bestaande regeling te dezer zake, waarbij wij ons zullen bepalen tot de voornaamste punten, voorzover deze voor ons doel van belang zijn.

Vooreerst dan onderscheidt Mr. Westra de bestaande regeling in drie hoofdgroepen: I. Rechtspraak door den gewonen rechter. II. Rechtspraak door een speciaal administratieven rechter. III. Rechtspraak door organen, die het rechterambt als nevenfunctie vervullen.

De laatste groep verdeelt Mr. Westra weer in: A. Vertegenwoordigende lichamen. B. Ambtenaren en colleges van ambtenaren. C. Het Hoofd van Gewestelijk Bestuur, D. Het Hoofd van Plaatselijk Bestuur.¹⁾

We zullen den praeadviseur hier niet geheel op den voet volgen en vestigen onze aandacht slechts tot het sub B. genoemde onderdeel.

Hiertoe rekent Mr. Westra in de eerste plaats den G.G., die als rechter optreedt over de beslissingen van vertegenwoordigende lichamen, waarvan de gevallen weer worden onderscheiden in a. hooger beroep. b. in eerste instantie. c. als rechter over de beslissingen van ambtenaren. Van elk dezer gevallen worden door Mr. Westra eenige voorbeelden gegeven.

Verder heeft Mr. Westra eenige woorden gewijd aan het vernietigings- en goedkeuringsrecht, met betrekking tot de uitoefening van de administratieve rechtspraak.

Na deze korte uitweiding zullen we thans aan de hand van de Stadsgemeente- en Regentschapsordonnantie nagaan, in welke gevallen aan den G.G. de uitoefening van de administratieve rechtspraak door den wetgever is opgedragen.

Met betrekking tot het goedkeuringsrecht van het College van Gedeputeerden zien we, dat de gevallen, waarbij tegen de beslissingen van dit College beroep op den G.G. is toegelaten, in de Stadsgemeenteordonnantie talrijker zijn dan in de Regentschapsordonnantie. In de eerstgenoemde ordonnantie handelen hierover de artikelen 17, 20, 73, 77, 102, 103 en 151, terwijl in nog twee andere gevallen beroep op den G.G. mogelijk is, die wij echter onbesproken zullen laten, omdat in die gevallen de appellant bijzondere personen zijn. De Regentschapsordonnantie daarentegen kent slechts een drietal gevallen van hooger beroep op den G.G., namelijk die genoemd in de artikelen 54, 58 en 132.

In de bovengenoemde gevallen zal de G.G. bij weigering van de vereischte goedkeuring door het College van Gedeputeerden, in hooger beroep uitspraak hebben te doen. Buiten die gevallen is tegen de beslissing van

Gedeputeerden geen hooger beroep mogelijk, zoo meenen wij althans. De administratieve jurisprudentie staat, zooals hieronder zal blijken, echter op een ander standpunt.

Van de bovenopgesomde artikelen trekken het meest onze aandacht de artikelen 58 R.O. en 77 S.G.O., omdat deze artikelen in het systeem der administratieve rechtspraak, zooals dit tot uiting komt in de beide bovengenoemde ordonnanties, een heel eigenaardige plaats innemen.

Naast het destijds zooveel stof opwaaiende 124 R.O. is in Regentschapsordonnantie geen andere artikel te vinden, dat zoo vaak reden gaf en wellicht nog geven zal tot gedachtewisseling als het haast befaamd geworden artikel 58 R.O. Men behoeft de jaargangen 17 en 19 van *Locale Belangen* slechts op te slaan, om te zien, dat om der wille van de artikelen 58 R.O. – 77 S.G.O. heel wat pennen in beweging zijn gebracht. En geen wonder!

Ik acht me ontslagen van de moeite hier nogmaals te releveeren, wat er al zoo over de beteekenis en de ontwikkelingsgeschiedenis van deze artikelen geschreven is. Men raadplege maar eens de artikelen van Mr. B. van Drunen-Littel, Mr. D. H. Ledeboer en Mr. C. M. J. Herckenrath in den 17den jaargang van dit tijdschrift.

Intusschen heeft de Regeering met betrekking tot de beteekenis van deze artikelen, hunne uitleg en de toepassing daarvan een vast standpunt ingenomen.

Wanneer we den over deze artikelen gevoerden strijd en het door de Regeering ten deze ingenomen standpunt kort samenvatten, dan constateeren we dat aan den eenen kant zich scharen zij, die de artikelen 58 R.O., 77 S.G.O. en het daaraan gelijke artikel 65 P.O. beperkt willen uitleggen en enkel van toepassing willen achten op de bij speciale ordonnantie te bepalen gevallen, terwijl aan den anderen kant staat de Regeering, die van het standpunt uitgaat, dat onder de in lid 1 van de artikelen 58 R.O. – 77 S.G.O. – 65 P.O. genoemde ordonnantie mede is te verstaan de Regentschaps-Stadsgemeente- en de Provincie-ordonnantie, zich daarbij beroepende op de geschiedenis der totstandkoming van bedoelde artikelen, zoodat volgens het standpunt der Regeering hetgeen in de artikelen 58 R.O. – 77 S.G.O. en 65 P.O. bepaald is, mede van toepassing is te achten op alle in die ordonnanties speciaal genoemde gevallen, waarbij sprake is van een goedkeuring van het College van Gedeputeerden en van den G.G., dit laatste voor zooveel betreft besluiten van den Provincialen Raad.

De door de Regeering aangevoerde argumenten kan men vinden in het nummer van *Locale Belangen* van 1 October 1932, waarin is opgenomen het aan het College van Gedeputeerden van Oost-Java gericht Regeerings-schrijven van 9 Maart 1932 No. W 1/3/18. Het ging daar speciaal over de toepasselijkheid van het 2e lid van artikel 77 S.G.O., hetwelk handelt over den fatalen termijn van 6 maanden. Gedeputeerden van Oost-Java waren van meening, dat het 2e lid van art. 77 S.G.O. alleen van toepassing is op die gevallen, waarvan bij de in het 1ste lid van dat artikel genoemde speciale ordonnantie bepaald zal worden, dat zij worden onderworpen aan de

¹⁾ Men zij indachtig, dat het praeadvies is geschreven in 1929, dus vóór het tijdstip van de invoering der zg. taakverdeling tusschen het Europeesch en Inheemsch B.B., sinds wanneer de term van H. v. P. B. is verdwenen.

goedkeuring van het College van Gedeputeerden. Op het geval waar het om ging achtten de Gedeputeerden deze bepaling niet van toepassing, zoodat het feit, dat reeds meer dan 6 maanden waren verlopen, niet tot gevolg mocht hebben, dat de vereischte goedkeuring van Gedeputeerden geacht wordt als te zijn verleend. Gedeputeerden van Oost-Java beriepen zich daarbij op de debatten in den Volksraad gevoerd over de totstandkoming van art. 65 P.O., dat van dezelfde strekking is als de artikelen 58 R.O. en 77 S.G.O., zoodat deze artikelen dezelfde voorgeschiedenis hebben als art. 65 P.O. De Regeering bestreed deze meening uitvoerig, eveneens aan de hand van die debatten.

Begrijpen we de door de Regeering aangevoerde argumenten goed, dan komen deze in het kort hierop neer, dat bij de besprekingen in den Volksraad over het z.g. blanco artikel (art. 64 ontwerp - 65 P.O.) vanzelfsprekend alleen werd gedacht en gehandeld over de speciale ordonnantie, waarmede beoogd werd een uitbreiding van de gevallen, waarbij de goedkeuring van een hooger orgaan vereischt wordt, buiten en behalve de reeds in de Provincieordonnantie genoemde gevallen. Ten aanzien van het bij amendement Kerkkamp aan dat artikel toegevoegde 2e lid, behelzende de bepaling van den termijn van 6 maanden, binnen welken de goedkeuring van het toezichthoudend orgaan moet zijn verleend, is echter uit de debatten niet gebleken, dat de Volksraad bedoeld had dat die termijn alleen geschreven is voor die bij speciale ordonnantie te noemen onderwerpen, zoodat daaruit moet volgen, dat die fatale termijn van 6 maanden ook in acht moet worden genomen, telkens wanneer er sprake is van de vereischte van goedkeuring door een hooger orgaan. Hiervan zijn blijkens het rondschrijven van den 1sten Gouvernements-secretaris van 29 April 1930 No. 953/II evenwel uitdrukkelijk uitgesloten de belasting-verordeningen, zoodat de al of niet goedkeuring van deze verordeningen niet gebonden is aan een termijn van 6 maanden.

Het gevolg van het bovenvermelde standpunt van de Regeering is dus, dat in alle gevallen, waarbij sprake is van een goedkeuring door een hooger orgaan, zooals - om ons tot de Regentschapsordonnantie te bepalen - in de gevallen van art. 17, 21, 27, 47, 54, 60, 61, 62, 78, 78a, 84, 86 en 132 R.O. het College van Gedeputeerden bij het nemen van zijn beslissing gebonden is aan den termijn van 6 maanden, behoudens verlenging van dien termijn. Is binnen dien termijn geen beslissing genomen, dan zal de goedkeuring geacht worden te zijn verleend.

Tot zooverre wat aangaat de werkingssfeer van den fatalen termijn van 6 maanden als bedoeld in lid 2 van art. 65 P.O. - 58 R.O. - 77 S.G.O.

Edoch, de artikelen 58 R.O. en 77 S.G.O. bevatten nog een andere bepaling en ten deze heeft het standpunt van de Regeering als hiervoor genoemd geen opheldering gebracht. Over de werkingssfeer van deze bepaling werd door de Regeering met geen enkel woord gerept, waarschijnlijk omdat hiervoor geen aanleiding bestond en de strijd uitsluitend ging over de toepasselijkheid

van den fatalen termijn van 6 maanden. Naar onze meening is de kwestie, waarvoor we thans aandacht vragen, op zichzelf niet van belang ontbloot. Wij bedoelen de bepaling van het 4e lid R.O. dat gelijklopend is aan het 5e lid van art. 77 S.G.O., waarbij de mogelijkheid wordt geopend om tegen de beslissing van Gedeputeerden in hooger beroep te gaan bij den G.G. Artikel 65 P.O. kent uit den aard der zaak een dergelijke mogelijkheid niet.

De vraag die ons thans bezig houdt is deze.

Moet als gevolg van het standpunt der Regeering omtrent de beteekenis van artikel 58 R.O. en 77 S.G.O. in zijn geheel, de bepaling van het 4e lid van art. 58 R.O. en het 5e lid van art. 77 S.G.O. in dien zin worden opgevat, dat zij ook van toepassing is op alle in de Regentschaps- en Stads-gemeenteordonnantie zelve bekende gevallen, waarbij goedkeuring door het College van Gedeputeerden is vereischt, zoodat bij weigering dier goedkeuring beroep op den G.G. openstaat, al bepaalt het betreffende artikel dat niet?

Of is de in de artikelen 58 R.O. en 77 S.G.O. opengestelde mogelijkheid alleen geschreven voor die gevallen of die onderwerpen, waarvan de goedkeuring door het College van Gedeputeerden bij speciale ordonnantie zal worden geeischt?

Met andere woorden: Is hooger beroep op den G.G. in alle gevallen mogelijk of is ze alleen mogelijk indien de Stads-gemeente- en de Regentschapsordonnantie in het betreffende artikel zulks uitdrukkelijk toelaten?

Boven is terloops opgemerkt, dat naar onze meening hooger beroep op den G.G. alleen mogelijk is wanneer bij het betreffende artikel dat beroep uitdrukkelijk wordt opengesteld, zooals in de artikelen 17, 20, 73, 102, 103 en 151 S.G.O. en in de art. 54 en 132 R.O. De in de art. 58 R.O. en 77 S.G.O. opengestelde mogelijkheid tot hooger beroep slaat naar onze meening alleen op de weigering der goedkeuring van de onderwerpen, waarvan bij nadere ordonnantie zal worden bepaald, dat ze aan die goedkeuring onderworpen zijn.

De Regeering staat echter blijkens in den laatsten tijd genomen beslissingen er heel anders tegenover. In 1927 heeft de Regeering uitspraak gedaan in een door de Stads-gemeenteraad van Batavia ingesteld hooger beroep tegen de weigering van de goedkeuring door het College van Gedeputeerden van West-Java van het besluit van dien raad tot het aangaan van een geldleening ¹⁾. Blijkens de considerans van het betreffende Gouvernements-hesluit heeft de Regeering hare uitspraak gefundeerd op art. 77 S.G.O. De goedkeuring van Gedeputeerden van een besluit tot het aangaan van een leening door de stads-gemeente wordt vereischt door art. 91 S.G.O., zonder dat bij dat artikel de mogelijkheid van hooger beroep tegen een weigering dier goedkeuring is opengesteld. Voorts is onlangs door de Regeering uitspraak gedaan ten aanzien van de weigering door Gedeputeerden van de goed-

¹⁾ Verslag Provincie West-Java 1927 blz. 60. Prov. blad 1928 blz. 44.

keuring op een door een Regentschapsraad vastgestelde bezoldigingsregeling. Ook in dit geval is hooger beroep tegen de weigering van de goedkeuring door Gedeputeerden niet opengesteld (art. 27 R.O.) en ook hier heeft de Regeering hare uitspraak gegrond op de bepaling van het 4e lid van art. 58 R.O., derhalve op denzelfden grond als bij het vorengenoemd geval.

Uit deze voorbeelden blijkt, dat de Regeering het standpunt huldigt, dat hooger beroep op den G.G. tegen de beslissing van Gedeputeerden **in alle gevallen mogelijk is**, ook daar waar het betreffende artikel niets bepaalt ten aanzien van dit recht. Bovendien blijkt ook, dat de Regeering dit standpunt inneemt op grond van het bepaalde in lid 4 van art. 58 R.O. en lid 5 van art. 77 S.G.O., zoodat deze bepalingen derhalve op alle gevallen, waarbij sprake is van goedkeuring door Gedeputeerden, bij weigering dier goedkeuring, toepasselijk worden geacht, zooals de Regeering dat bepaald heeft ten opzichte van de werking van den fatalen termijn van 6 maanden.

Maar dan is hier de vraag zeker gewettigd, waarom de wetgever het dan nog noodig vond, om in eenige gevallen dat recht van hooger beroep nog eens uitdrukkelijk toe te kennen, wanneer dit toch reeds vanzelf voortvloeit uit het 4e lid van art. 58 R.O. en het 5e lid van art. 77 S.G.O.?

De eenige verklaring hiervoor ligt wellicht in het verschil der termijnen, binnen welke het recht van beroep moet worden uitgeoefend. Bepalen we ons gemakshalve tot de Regentschapsordonnantie, dan zien we, dat de artikelen 54 en 132 R.O. respectievelijk een termijn noemen van 30 dagen en 4 weken, terwijl art. 58 R.O. geen termijn kent. Hieruit zou dan moeten volgen:

1. dat hooger beroep op den G.G. tegen de beslissing van Gedeputeerden voor den Regentschapsraad steeds mogelijk is, ongeacht of de desbetreffende artikelen zulks al dan niet met zooveel woorden bepalen,
2. dat, uitgezonderd in de speciale gevallen, waar bepaalde termijnen zijn genoemd, dit beroep ten allen tijde kan worden gedaan, vermits het 4e lid van art. 58 R.O., dat het algemeene recht van beroep bevat, geen termijn voor het instellen van hooger beroep heeft gesteld.

Gaan we na, in hoeverre bovenbedoelde stelling met betrekking tot hare consequenties opgaat. Het onhoudbare daarvan wordt duidelijk, wanneer we in dit verband de S.G.O. betrekken.

Leggen we bijvoorbeeld de artikelen 78 R.O. en 102 S.G.O., welke handelen over de vaststelling en de goedkeuring van de begroting, naast elkaar, dan blijkt dat bij weigering der goedkeuring van die begroting door het College van Gedeputeerden, het regentschap niet, de stadsgemeente echter wél in hooger beroep kan gaan, althans de bepaling van het 6e lid van art. 102 S.G.O. waarbij dit recht van beroep aan de stadsgemeente uitdrukkelijk wordt geschonken, mist men in art. 78 R.O. Welke conclusie valt hieruit te trekken?

Zij, die evenals wij van meening zijn, dat hooger beroep

op den G.G. alleen mogelijk is, indien daartoe bij het betreffende artikel die mogelijkheid wordt opengesteld, zien tusschen de art. 78 R.O. en 102 S.G.O. een principieel verschil.

Plaatst men zich echter op het standpunt der Regeering, volgens hetwelk hooger beroep in alle gevallen mogelijk is, dan zegt het verschil tusschen art. 78 R.O. en 102 S.G.O. niets. Met betrekking tot het recht van hooger beroep bestaat er tusschen den Regentschapsraad en den Stadsgemeenteraad geen principieel verschil, immers wat niet uitdrukkelijk in art. 78 R.O. is bepaald, verkrijgt de regentschapsraad toch op grond van het algemeene karakter van het 4° lid van art. 58 R.O. Voorzover er van verschil gesproken kan worden, ligt dit alleen in den termijn, waarbinnen het recht van hooger beroep moet worden uitgeoefend. Wanneer dus voor en bepaald geval in de R.O. of de S.G.O. niets wordt bepaald omtrent het instellen van hooger beroep, dan wil dat geenszins zeggen, dat dit beroep niet toegelaten is.

Dit toch is steeds mogelijk ingevolge art. 58 lid 4 R.O. en art. 77 lid 5 S.G.O. Een uitdrukkelijke toekenning van het recht van hooger beroep naast die van art. 58 R.O. — 77 S.G.O. is dus alleen van beteekenis met betrekking tot den termijn, binnen welken dit recht moet worden uitgeoefend.

Tegen deze „termijn-theorie” hebben we verschillende bezwaren. Er rijzen al dadelijk verschillende vragen, die door bovenstaande redeneering niet kunnen worden opgelost.

In de eerste plaats vragen we ons af of de Regentschapsdan wel de Stadsgemeenteraad in de speciale gevallen, waarvoor bijzondere termijnen voor het instellen van hooger beroep zijn bepaald, dit beroep alsnog kan doen, wanneer die termijnen zijn overschreden?

Volgens de „termijn-theorie” moet de vraag bevestigend worden beantwoord, immers het recht van beroep blijft, dank zij de beteekenis die door de Regeering klaarblijkelijk aan lid 4 van art. 58 R.O. en lid 5 van art. 77 S.G.O. is toegekend, ongerept. Door verloop van den termijn voor hooger beroep gaat het recht zelf niet verloren. Alleen zal dan dit recht niet meer kunnen worden gebaseerd op het desbetreffende artikel, doch op de algemeene bepaling van lid 4 van art. 58 R.O. — lid 5 van art. 77 S.G.O. Maar dan is het ons inziens dwaasheid om speciale termijnen te bepalen, wanneer daaraan geen kracht wordt toegekend, door bij overschrijding van die speciale termijnen, hieraan geen verlies van het recht van beroep te verbinden, doch dit beroep nog steeds mogelijk te achten.

Bovendien bestaat nog dit bezwaar, dat het onhoudbare van de „termijn-theorie” al dadelijk demonstreert. Artikel 102 S.G.O. noemt een termijn van 2 maanden voor het instellen van hooger beroep op den G.G. tegen een eventuele weigering der goedkeuring van de begroting. Artikel 77 S.G.O. daarentegen kent voor het instellen van het recht van hooger beroep slechts den tijd van een maand. Wanneer nu de Stadsgemeenteraad de voor dit geval speciaal bepaalde termijn van 2 maanden

ongebruikt voorbij laat gaan, dan verliest de raad dit recht van beroep voor altijd. De termijn-theorie zou dus alleen opgaan, wanneer de speciale termijn korter is dan de algemeene termijn.

In de tweede plaats is ons niet duidelijk, waarom de wetgever het recht dat de Stadsgemeenteraad toekomt om in beroep te gaan bij den G. G. tegen de beslissing van Gedeputeerden inzake de begroting, beperkt zou willen hebben tot den termijn van 2 maanden, terwijl in het zelfde geval aan den Regentschapsraad, die eveneens in beroep zou mogen gaan, doch dan krachtens het algemeen geldend art. 58 lid 4 R.O. dat geen termijn kent, toegestaan zou zijn om dit beroep ten allen tijde in te stellen.

Mogen we een dergelijk gemis aan logica en vastheid van lijn bij den wetgever veronderstellen?

Wij voor ons meenen dan ook, dat beroep op den G. G. tegen de beslissing van het College van Gedeputeerden alleen mogelijk is, voorzover betreft de gevallen genoemd in de Regentschapsordonnantie en de Stadsgemeenteordonnantie, indien voor die gevallen dat beroep ook uitdrukkelijk wordt toegekend, terwijl de bepaling van het 4e lid van art. 58 R.O. en het 5e lid van art. 77 S. G. O. alleen slaat op de bij speciale ordonnantie genoemde onderwerpen, ten aanzien waarvan bepaald wordt, dat ze aan de goedkeuring van Gedeputeerden worden onderworpen.

Men begrijpe ons niet verkeerd; wij zijn geenszins tegen het principe van uitbreiding van de mogelijkheid van hooger beroep op den G. G. Integendeel, we zouden het zelfs niet uit den boeze achten, indien in alle gevallen tegen de beslissing van Gedeputeerden bij den G. G. in beroep kan worden gegaan, maar dan diene de wetgever, zoo zulks inderdaad zijn bedoeling is, dat duidelijker neer te leggen in de Regentschaps- en Stadsgemeenteordonnantie, opdat hieromtrent geen twijfel kan bestaan. Zooals de toestand nu is, wordt die twijfel, niettegenstaande de door de Regeering genomen beslissingen, niet weggevaagd.

Intusschen prijzen we ons gelukkig met de gedachte, dat we in onze meening, dat hooger beroep op den G. G. tegen de beslissingen van Gedeputeerden niet in alle gevallen mogelijk is, niet alleen staan. Uit het praeadvies van Mr. Westra blijkt ons dat we in goed gezelschap zijn; immers de hooggeleerde schrijver schrijft op blz. 11 van zijn praeadvies: „Bij het aangaan van geldleeningen is voor locale raden en provinciën goedkeuring bij ordonnantie voorgeschreven (S. 124; P. O. art. 68) voor regentschappen en stadsgemeenten die van het College van Gedeputeerden, **zonder dat hier beroep op den landvoogd is opengesteld** (R.O. art. 61; S.O. art. 91**), en op blz. 12 als hij schrijft over de goedkeuring der begroting: „voor stadsgemeenten en regentschappen wordt de goedkeuring door het College van Gedeputeerden verleend, bij weigering gemotiveerd, terwijl **althans wat de stadsgemeente betreft, beroep op den landvoogd openstaat.**”) En iets verder op dezelfde bladzijde zegt de hooggeleerde praeadviseur: „Waarom in dit geval de

regentschappen stiefmoedelijk bedeed zijn, valt bezwaarlijk te rechtvaardigen”.

Zoo de meening van den praeadviseur juist is, waarbij wij ons onvoorwaardelijk aansluiten, welke kracht moet rechtens worden toegekend aan de uitspraak van den administratieven rechter in de boven door ons genoemde gevallen? Verliest de weigering van Gedeputeerden door de nadere goedkeuring van den G. G. zijn kracht, terwijl feitelijk in het desbrennend geval tegen die weigering van de goedkeuring door Gedeputeerden geen hooger beroep is toegelaten en derhalve de administratieve rechter hier onbevoegdlijk tusschen beide is getreden? Deze vraag is vooral van belang in het door ons boven medegedeelde geval, dat uitspraak is gedaan op een door een regentschapsraad ingesteld beroep tegen de weigering van gedeputeerden van de vereischte goedkeuring op een door dien raad vastgestelde bezoldigingsregeling. Het betrof hier de goedkeuring van een verordening tot tijdelijke verlaging van salarissen van de regentschapsambtenaren, in navolging van den maatregel, door den Lande ten aanzien van de landsdienaren genomen, aan welke regeling door den betrokken regentschapsraad terugwerkende kracht is verleend. Tengevolge van de weigering der goedkeuring door gedeputeerden zouden de reeds ingehouden gedeelten van de salarissen aan de rechthebbenden terug betaald moeten worden.

Hebben deze nu nog recht daarop, nu de verordening door eer. hogere instantie nader is goedgekeurd, terwijl in dit geval tegen de weigering van gedeputeerden tot goedkeuring eigenlijk geen beroep is opengesteld?

Naar onze meening zeer zeker, omdat we ons op het standpunt stellen, dat hooger beroep niet in alle gevallen mogelijk is, en dit speciale geval niet behoort tot die, waarvoor een hogere instantie is geschapen, zoodat de uitspraak van den administratieven rechter de gevolgen van de niet goedkeuring der verordening door gedeputeerden rechtens niet te niet kan doen.

TRESNA.

Wijziging van de grenzen van de regentschapshoofdplaats Ponorogo.

Een van de punten, welke op de agenda stonden voor de op den 8sten Maart jl. gehouden vergadering van den R. R. van Ponorogo was het voorstel tot wijziging c.q. opnieuw vaststelling van de grenzen voor de regentschapshoofdplaats Ponorogo, welke bij Staatsblad 1887 No. 147, gewijzigd bij bijblad op het Staatsblad No. 8419 zijn vastgesteld.

Bedoelde grenzen volgens dat Staatsblad zijn als volgt:

„ten Noorden: de rivieren Djarakan en Sekajoe van het punt waar de Oostelijke grens van de kampong Nogaten de eerstgenoemde rivier ontmoet tot waar de I Sekajoe-rivier eene Zuidelijke richting aanneemt:

ten Westen en te Zuiden: De rivieren Sekajoe en Tempoeran — Djenes tot aan de brug Djenes;

**) Onderstreeping van ons, Tr.

voorts in zuidelijke richting de groote weg naar Patjitan tot het desa-wachthuis Gading: en vervolgens de zuidelijke grens der kampongs Pakoenden, Kepatian en Soerodikraman tot den Zuid-Oostelijken hoek van laatstgenoemde kampong;

ten Oosten: de Oostelijke grens der kampongs Soerodikraman, Bangoensari en Nologaten tot het uitgangspunt van de Noordelijke grenslijn".

In een begeleidend schrijven aan den Regentschapsraad heeft de Regent, Voorzitter van den Raad, te kennen gegeven, dat hij gemeend heeft bovengenoemd voorstel ter beslissing aan den Raad te moeten voorleggen in verband met de volgende overwegingen:

1. Het Westelijk gedeelte van de kotta staat in den Westmoesson ten gevolge van den hoogen waterstand van de kali Sekajoe meestal blank en is het dus niet geschikt voor kampongbouw, vandaar dan ook dat dit gedeelte uit economisch oogpunt van geen of weinig beteekenis is.
2. De desa's Tjokromenggalan, Patian-wetan, Kadipaten, Mangoensoeman, Kertosari en Ronowidjajan, welke ten Oosten van de kotta liggen, hebben den laatsten tijd zich in een voortdurenden vooruitgang mogen verheugen.

Voor al het batikbedrijf wordt in die dorpsgemeenten druk beoefend en als gevolg daarvan vindt men in die gemeenten vele toko's, rijtuigverhuurderijen en ook nieuwe gebouwen.

Bovengenoemde overwegingen hebben 's raads voorzitter er toe geleid het onderhavige voorstel te doen, n.l. om de kotta meer Oostwaarts uit te breiden.

Deze uitbreiding zal in de naaste toekomst van groote economische beteekenis zijn voor het regentschap, immers, wijl bovengenoemde desa's dan tot de bebouwde kom van de kotta zullen gaan behooren, zullen zij door de regelingen van den regentschapsraad worden bestreken en bij verordening gereguleerd.

De bevolking zal daarmee ook gebaat zijn. Waar een paar jaar geleden de omgeving langs den weg naar Djenangan, waarin bedoelde desa's zijn gelegen, 's avonds pikdonker was, uit welke omstandigheid het ongere element dikwijls profijt heeft getrokken, waardoor die omgeving steeds de aandacht van de politie had, is zij thans zeer veranderd door de aangebrachte elektrische straatverlichting.

Van regentschapswege is die weg, althans voor een gedeelte, ook bereids geasfalteerd en is het denkbeeld in overweging met de asfalteering verder te gaan.

Alsdan zullen de nieuw vast te stellen grenzen voor de regentschapshoofdplaats Ponorogo, nader omschreven in het raadsbesluit ddo. 8 Maart 1933 No. 21/33/R., welke grenzen echter krachtens artikel 10 (2) der Instellingsordonnantie van de Provincie Oost-Java (Staatsblad 1928 No. 295 jo. Staatsblad No. 558) door het College van Gedeputeerden moeten worden vastgesteld, als volgt zijn:

Ten Noorden:

de rivier Djarakan van het punt, waar de kali Djarakan en Sekajoe samenvloeien tot het punt, waar de desaweg Kadipaten eerstgenoemde rivier ontmoet en de desaweg vanaf dat punt tot driesprong gerdooe Djosoeman, gelegen in de gelijknamige kampoeng.

ten Oosten:

- 1e. van de driesprong gerdooe Djosoeman loopende naar het Zuiden langs den desaweg Kadipaten tot driesprong Regentschapsweg (Kottalama), vervolgens verder Zuidwaarts langs den regentschapsweg tot de driesprong desaschool Ronowidjajan.
- 2e. van de driesprong desaschool Ronowidjajan langs den desaweg in het verlengde van Gang Bokalan, vervolgens langs de grens van het perceel, behorende tot de desa Nologaten Zuidwaarts langs de grens van het perceel, behorende tot de desa Bangoensari tot de regentschapsweg Ponorogo-Poeloeng, vervolgens langs genoemden weg Oostwaarts tot driesprong gerdooe Tonatan en verder Zuidwaarts langs den desaweg Tonatan tot driesprong gerdooe Talang.

ten Zuiden:

van gerdooe Talang langs den desaweg Poerbosoeman westwaarts langs gang Djenes en den Zuidelijken kampoengrand van de desa Brotonegaran.

ten Westen:

de Westelijke kampoengrand van de desa's Brotonegaran, Kaoeman, Tambakbajan, Mangkoedjajan, Banjoedomo, Djingglong en de kampoeng Tjentong van de desa Pinggirsari tot het punt waar de kali Sekajoe en Djarakan samenvloeien.

Deze grenswijziging, of beter gezegd kotta-uitbreiding zal tengevolge hebben, dat de omgeving, omvattende een gedeelte van de desa's Tjokromenggalan, Patianwetan, Kadipaten Mangoensoeman, Kertosarie en Ronowidjajan, — de bakermat van het batikbedrijf — in de bebouwde kom van de kotta zal worden opgenomen.

Mitsdien zullen de in die omgeving gelegen batikkerijen worden onderworpen aan het toezicht van den Regentschapsraad, d.w.z. zullen de bedrijfseigenaren vergunning moeten aanvragen aan het Regentschapsbestuur voor het uitoefenen van hun bedrijven, zulks ingevolge het bepaalde bij artikel 1 van de „Verordening als bedoeld bij artikel 2 lid 1 van de Hinderordonnantie (St. 1926 No. 226)” van het regentschap Ponorogo van 10 Juni 1931, afgekondigd in het Bijvoegsel van het Provinciaal Blad van Oost-Java van 4 September 1931 Serie C no. 11.

Ponorogo, Maart 1933.

Shd.

ADMINISTRATIEVE JURISPRUDENTIE.

46. Gedeputeerden West-Java: besluit van 11 Februari 1932, P 54/1/3.

Vernietiging van een besluit tot oplegging eener vergoeding aan een nietrekenplichtige krachtens artikel 123 der Regentschapsordonnantie.

Motiveering in administratieve rechtspraak vereischt.

Gevolg van een ambtelijk bevel in strijd met de Natuurmonumentenordonnantie.

Middellijke schade. Interpretatie oud Boschdienst-reglement.

Een wegopziener in dienst van een Regentschap, wien door den Directeur van Regentschapswerken bevoien was, boomen te **snoeien** die tot een Natuurmonument behoorden, hakte die boomen om.

De Regentschapsraad legde aan den opziener de vergoeding op van de schadeloosstelling, ter zake daarvan uit de regentschapskas aan den Lande betaald.

Het College van Gedeputeerden overwoog in de eerste plaats:

„dat aan den wegopziener derhalve de vergoeding is opgelegd van een schade, middellijk of onmiddellijk aan het Regentschap toegebracht door het nalaten van de zorg, waartoe de genoemde ambtenaar gehouden is, zonder dat gronden zijn aangevoerd waardoor het nalaten dier zorg, het oorzakelijk verband daarvan met de te vergoeden schade, en de hoegrootheid der schade komen vast te staan;

dat de bij het tweede lid van artikel 123 der Regentschapsordonnantie aan den Regentschapsraad gegeven bevoegdheid om, nadat de belanghebbenden in de gelegenheid zijn gesteld, binnen (een) door hem te stellen termijn zich te verdedigen, de vergoeding eener toegebrachte schade op te leggen, het karakter draagt van administratieve rechtspraak;

dat het een elementair beginsel van iedere rechtspraak moet heeten, dat eene niet ten gunste van belanghebbenden genomen beschikking – zij het in het kort – de gronden behoort in te houden waarop zij berust;

dat zulks in het onderhavige geval te sterker klemmt, aangezien aan den ambtenaar, door het achterwege laten eener behoorlijke motiveering de gelegenheid ontnomen is, aan zijne vraag om herziening kracht bij te zetten door aanvechting der beweegredenen van het raadsbesluit.”

In verband met deze overwegingen van het College vergelijke men bladzijde 87 van zijn jaarverslag over 1929; en artikel 2 van het Koninklijk Besluit in Indisch Staatsblad 1904, No. 241.

Gedeputeerden overwoogen verder:

„dat, waar het eerste lid van artikel 123 der Regentschapsordonnantie ook ziet op **middellijk** toegebrachte schade, daaronder inderdaad ook die schade begrepen is, welke ontstaat doordat het Regentschap verplicht wordt tot eene betaling aan een derde, in casu: aan den Lande; dat echter, voorzooveel de juiste berekening der aan

den ambtenaar op te leggen vergoeding betreft, het Regentschap moet aantoonen, op kosten van dien ambtenaar niet **meer** te hebben betaald, dan het in werkelijkheid jegens den derde verschuldigd is;

dat, indien het bedrag der door den Regentschapsraad verschuldigde betaling vastgesteld is krachtens eenig voorschrift, deze bij het opleggen der vergoeding volstaan kan met eene bloote verwijzing naar het bedoelde voorschrift;

dat echter de in het onder **a** gelezen besluit vermelde „houtretributie” niet berust op een zoodanig bijzonder voorschrift, met name niet op de maatregelen ter bescherming van de natuurlijksdommen van Nederlandsch-Indië*), de Boschordonnantie voor Java en Madoera 1927**) en het Boschdienstreglement 1928***);

dat toch krachtens de eerste ordonnantie in het geheel geen retributies geheven kunnen worden, en krachtens de tweede slechts ter zake van in eigen beheer door den dienst van het Boschwezen geoogste boschvoortbrengselen, ter zake van inzameling van afvalhout en boschbijvoortbrengselen, ter zake van het branden van houtskool, het weiden van vee, het snijden van gras en ander veevoeder en het halen van strooisel;

dat ook de in § 4 van het Boschdienstreglement vervatte regeling van de betaling voor ten behoeve van den openbaren dienst gebruikte boschvoortbrengselen (leden 4 en 12 van art. 55) slechts toepasselijk is op in eigen beheer door den dienst van het Boschwezen geoogste boschvoortbrengselen, en dus evenmin geldt in het onderhavige geval;

dat mitsdien moet worden aangenomen, dat, bij gebreke van een speciaal voorschrift, krachtens hetwelk het Land bevoegd ware om het bedrag der door het Regentschap verschuldigde betaling **eenzijdig** te bepalen, de verplichting van het Regentschap berust op artikel 1367 van het Burgerlijk Wetboek;

dat derhalve de berekening der door het Regentschap aan den Lande verschuldigde vergoeding, voorzoover deze de hoegrootheid der aan den ambtenaar op te leggen vergoeding beïnvloedt, in overeenstemming zal moeten zijn met den **objectieven** maatstaf voor de berekening der schadevergoeding, vervat in het genoemde wetsartikel junctis artikelen 1365 en 1366;

dat van het aanleggen van dezen objectieven maatstaf niet blijkt;

overwegende voorts, dat een deel van het door het Regentschap aan den Lande verschuldigde bedrag niet op den wegopziener verhaald mag worden, aangezien dit niet is toe te schrijven aan het nalaten van de door den laatste aan te wenden zorg, doch aan het in strijd met artikel 3 der Natuurmonumentenordonnantie gegeven bevel van den Directeur van Regentschapswerken, om boomen, die tot het natuurmonument Soekawajana behooren, te snoeien;

*) Staatsblad 1916, No. 278.

**) Staatsblad 1927, No. 221: gewijzigd bij de ordonnantie in staatsblad 1928, No. 65: in werking getreden met ingang van 1 Januari 1929 ingevolge artikel 23 juncto het Gouvernements Besluit in Staatsblad 1928, No. 561.

***) Bijblad No. 11825.

de
verzu
uitma
men,
verg
ov
feder
beslu
da
Sardj
laten
verba
te ve
vast
—
van
aan

47

O,
behe

De
belas
opent
Ing
gehev
pleine
geme
He
meeni
eigen
aan,
over
in be
dat
het re
eigen
door
komt
invoer
No. 3
1927
van f
Week
—
in be
Beh
men r
(1916,
Opent
Leiden

1
Bel
monte

dat in het besluit, welks herziening gevraagd wordt, verzuimd is, de waarde der te snoeien takken, welke deel uitmaken van de door den wegopziener omgehakte boomen, in mindering te brengen op de aan hem opgelegde vergoeding;

overwegende wijders, dat in de hooger uiteengezette redenen termen zijn gelegen om het onderhavige raadsbesluit te herzien;

dat, indien al moet worden aangenomen, dat Mas Sardjono de zorg, waartoe hij gehouden was, heeft nagelaten, nochtans de gegevens ontbreken om het oorzakelijk verband van het nalaten van de bedoelde zorg met de te vergoeden schade, en ook de hoegrootheid der schade vast te stellen;" —

— op grond van deze overwegingen werd het besluit van den Regentschapsraad vernietigd en bepaald, dat aan den wegopziener geen vergoeding werd opgelegd.

47 Gedeputeerden West-Java; besluit van 3 Februari 1933, T 96/5/2. —

Openbare weg over particulieren grond niet in beheer bij eene stadsgemeente.

De Stadsgemeenteraad van Batavia had zijne straatbelastingverordening toegepast op perceelen langs een openbaren weg, loopend over particulieren grond.

Ingevolge artikel 1 dier verordening wordt belasting geheven wegens perceelen belendend aan wegen en pleinen, toebehoorend aan of in beheer bij de Stadsgemeente.

Het College van Gedeputeerden bleek van andere meening dan de Raad; het overwoog n.l.: „dat het eigendom van den appellant uiteraard noch toebehoort aan, noch, waar niet van eene daartoe strekkende overeenkomst tusschen dezen en de stadsgemeente blijkt, in beheer is bij, de laatstgenoemde;

dat hieraan de openbaarheid niet afdoet, aangezien het rechtsgevolg daarvan alleen bestaat in den aan den eigenaar (appellant) opgelegden duldplicht, het gebruik door het publiek toe te laten, welke omschrijving overeenkomt met de in Nederland geldende opvatting **voor** de invoering der Wegenwet (Nederlandsch Staatsblad 1930 No. 342), blijkens Bijlagen Handelingen Tweede Kamer 1927–1928, onderwerp 362, stuk 3; en het arrest van het Gerechtshof te Leeuwarden van 6 Mei 1931, Weekblad van het Recht No. 12340;"

— Op grond van deze overwegingen werd de aanslag in beroep vernietigd.

Behalve hetgeen in het besluit is aangehaald, vergelijkte men nog de Themis — opstellen van Suyling en Gombault (1916, bl. 153; 1929, bl. 184); Kamerlingh Onnes, Openbare wegen over particulieren grond, proefschrift Leiden 1915; en H.R. 6 VI 1932, W. v. h. Recht 12530.

48. Gedeputeerden West-Java; besluit van 11 Juni 1932, T 96/2/7.

Belasting wegens het houden van een gedemonteerd motorrijtuig.

Een aangeslagene in een voertuigenbelasting vroeg vernietiging van zijn aanslag, omdat het voertuig gedurende de maand Januari en de eerste helft van de maand Februari van het belastingjaar in gedemonteerd staat verkeerde en dus niet rijvaardig was.

Naar aanleiding hiervan overwoog het College van Gedeputeerden: „dat de onderhavige verordening echter niet het **rijden met**, doch het **houden van** voertuigen aan de belasting ten grondslag legt en den bedoelden grondslag gemeen heeft met artikel 1 onder 5° en artikel 31 bis der Nederlandsche Wet van 16 April 1896 tot regeling der personeele belasting;

dat de Hooge Raad der Nederlanden blijkens zijn arrest van 7 April 1926 (Administratieve en Rechterlijke Beslissingen 1926, blz. 263) aanneemt, dat men een motorrijtuig, dat geheel uit elkaar genomen is, doch hetwelk men tracht hersteld te krijgen, wel degelijk **houdt** in den zin der aangehaalde wet;

dat appellant duidelijk doet uitkomen, dat hij zijn voertuig gedurende het genoemde tijdvak van anderhalve maand trachtte hersteld te krijgen opdat het geschikt zou worden voor den verkoop, welke op 20 Februari heeft plaats gehad".

op grond van deze overwegingen handhaafde het College van Gedeputeerden den aanslag.

49. Gedeputeerden West-Java; besluit van 24 Februari 1933, T 96/5/10.

Tegen weigering van belastingonthefving kunnen bezwaren ingebracht, maar eerst na afwijzing ook daarvan beroep ingesteld worden.

Een aangeslagene in eene gemeentebelasting kwam bij het College van Gedeputeerden in beroep tegen het besluit van den stadsgemeenteraad, waarwij hij (slechts) gedeeltelijk ontheffen was van zijn aanslag.

Gedeputeerden verklaarden zich onbevoegd, omdat: „deze gedeeltelijke ontheffing in wezen neerkomt op een hernieuwde vaststelling van den aanslag pro resto;

dat artikel 5 van hoogergenoemde Regelen aan appellant de bevoegdheid geeft, tegen dezen pro resto vastgestellten aanslag eerst bij den Raad, die dezen hernieuwden aanslag vaststelde, zijn bezwaren in te dienen;

dat zoolang zulks, gelijk in het onderhavige geval, niet is geschied, het College van Gedeputeerden niet bevoegd is van appellants bezwaren tegen dien pro resto vastgestellten aanslag kennis te nemen".

Stbl. 1927, no. 517, wijkt op dit punt af van artikel 299 (artikel 265 **b** oud) der Nederlandsche gemeentewet, hetwelk de beslissing over eene ontheffing gelijkstelt met die op ingebrachte bezwaren; zie ook Mr. Dr. J. H. R. Sinninghe Damsté, Inleiding tot het Nederlandsche Belastingrecht, blz. 138; Mr. J. W. Beijen, Het Plaatselijk Belastinggebied, blz. 218.

De Regeering beschouwt blijkens den Brief van den Gouvernements Secretaris van 4 April 1933, no. 1.009 A,

(Administratieve Rechtspraak no. 42 in Locale Belangen van 16 Juni 1933; implicite) de beslissing over ontheffing **niet** als de vaststelling van een aanslag, zoodat artikel 2 der ordonnantie in Stbl. 1927, no. 517, hetwelk vaststelling door den **Raad** voorschrijft, Haars inziens niet op zoodanige beslissingen toepasselijk is.

Mr. D. H. LEDEBOER.

UIT DEN VOLKSRAAD.

Ontwerp-begroting voor 1934. Aan het aan den Volksraad aangeboden ontwerp van de landsbegroting voor 1934 ontleenen wij het volgende:

In verband met den toestand van 's Lands financiën is het noodzakelijk de z.g. crisiskortingen op de vaste Landsbijdragen aan de openbare gemeenschappen ook voor 1934 toe te passen. Voor deze kortingen werd een schema ontworpen, hetwelk aan de hand van de voor 1933 te verwachten resultaten is opgesteld, doch uiteraard is dit schema nog zeer voorloopig. Over deze kortingen toch zal nog overleg met de betrokken besturen dienen te worden gepend, waarbij het in de bedoeling ligt de ontworpen kortingen voor zoover mogelijk nog te verhoogen, aangezien een verdere vermindering van den post 4.9 onvermijdelijk is.

Getracht zal worden voor 1934 alsnog een verdere vermindering van rond f 2,900.000 op den post 4.9 te verkrijgen. Deze vermindering is uiteraard nog niet te specificeren, zoodat deze in het schema nog niet is verwerkt, in verband waarmede voorshands, in afwachting van de terzake te nemen beslissingen, het totaal van dezen post globaal met dit bedrag is verminderd.

Aangeteekend wordt, dat voor de vaststelling van deze crisiskortingen voor 1934 t.z.t. een ontwerp-ordonnantie aan den Volksraad zal worden aangeboden.

Bij de uitkeeringen aan de provincies en de daarin gelegen zelfstandige regentschappen is gerekend op een verhooging van f 466.000 in verband met de verdere overdracht aan de provincie van den irrigatie- en landsbouwendienst.

De tegemoetkomingen aan de provincies zijn f 370.000 lager geraamd en wel f 118.000 voor Midden-Java en f 252.000 voor Oost-Java.

De tegemoetkomingen aan de overige zelfstandige gemeenschappen zijn f 100.000 lager geraamd.

Voor den post Decentralisatie is in totaal geraamd f 20.425.075 of f 2.500.778 minder dan voor 1933.

De onkosten voor het Kantoor van den Regeeringscommissaris voor de Bestuurs hervorming zijn memorie geraamd (voor 1933 f 74.895.-). In verband met den zorgelijken financieelen toestand van het Land komt het noodzakelijk voor, om de tot dusver afzonderlijk opgebrachte credieten, zoowel ten behoeve van het kantoor van den Regeeringscommissaris voor de Bestuurs hervorming als ten behoeve van de verdere voorzieningen voor de voorbereiding van de hervorming, uit te sparen, het kantoor als

zoodanig op te heffen en den arbeid voortaan door het Departement te doen verrichten zooals zulks onder de bestaande omstandigheden mogelijk zal zijn. Hierbij wordt aangeteekend, dat een gedeelte der werkzaamheden — v.z.v. betrekking hebbend op verdere overdracht van Landstaak op openbare gemeenschappen — zal worden verricht door de z.g. Overdrachtscommissie.

DECENTRALIANA.

Verslag van de Commissie voor de Financieele Verhouding. Dit verslag is door de Regeering aan den Volksraad aangeboden.

Wij hopen in het eerstvolgend nummer over den inhoud van bedoeld rapport een korte beschouwing te kunnen geven.

De aanbiedingsbrief der Regeering dd. 7 Juni luidt als volgt:

Met verwijzing naar de door den Regeeringsgemachtigde voor de Decentralisatie in de vergadering van den Volksraad van 19 Augustus 1932 gedane mededeeling (Handelingen 1932—'33 blz. 1319) heb ik de eer, op last van den Gouverneur-Generaal, UHoogEdelGestrenge te berichten, dat de Regeering na bestudeering van het verslag van de Commissie voor de financieele verhouding tusschen het Land, provinciën, gemeenten, regentschappen en andere locale ressorten, heeft besloten dit verslag, waarvan een exemplaar hierbij gaat, voorshands buiten behandeling te laten. Ter toelichting hiervan diene het volgende.

De voorstellen dezer Commissie beoogen voor de lagere gemeenschappen te breken met het stelsel der bestaande vaste uitkeeringen en zooveel mogelijk met de toekenning van subsidies. In plaats daarvan zouden deze gemeenschappen voortaan hunne inkomsten in hoofdzaak moeten putten uit eigen belastingen, waarover zij gedeeltelijk door overdracht van Landsbelastingen de beschikking zouden krijgen, alsmede uit aandeelen in de opbrengst van Landsheffingen.

Een zoodanige regeling zou naar het gevoelen van de Regeering in vele opzichten als een vooruitgang van beteekenis moeten worden beschouwd. Dat het starre systeem der vaste uitkeeringen zou verdwijnen en vooral ook met het subsidiestelsel behoudens enkele uitzonderingen zou worden gebroken, zijn groote voordeelen, het eerste voor de lagere gemeenschappen en het tweede zoowel voor deze gemeenschappen als voor het Land. Ook moeten als belangrijke verbeteringen worden aangemerkt, dat in de aan de ressorten toe te kennen nieuwe inkomsten onder normale omstandigheden een natuurlijk accres zou liggen besloten, zonder hetwelk een publiekrechtelijk lichaam op den duur bezwaarlijk aan de steeds stijgende uitgaven het hoofd kan bieden, en in het bijzonder ook, dat de nieuwe regeling het financieel verantwoordelijkheidsbesef der meerbedoelde lichamen zou versterken.

Tegenover deze voordeelen staat echter één groot nadeel.

Teneinde te voorkomen, dat in de toekomst het evenwicht in de begrotingen van de plaatselijke gemeenschappen spoedig in gevaar zou worden gebracht als gevolg van jaarlijks in sterke mate wisselende inkomsten uit een of meer der middelen, waarbij die gemeenschappen betrokken worden, brengt de Commissie voor overdracht alleen in aanmerking die Landsmiddelen, waarvan behalve onder buitengewone omstandigheden, een geleidelijk stijgende opbrengst kan worden tegemoet gezien.

Deze gedragslijn nu acht de Regeering onaanvaardbaar. Wanneer het Land, zooals mogelijk is gebleken, door achteruitgang van de welvaart begrotingstekorten krijgt van vele tientallen miljoenen door lagere opbrengsten van bijv. de vennootschapsbelasting en de inkomstenbelasting, dan zou het naar het oordeel van de Regeering geheel in strijd zijn met de rede en met een gezonde financieele politiek, indien, bij overdracht van belastingen aan de autonome ressorten, de budgetten van die ressorten daarvan niet den terugslag zouden ondervinden, m.a.w. dat wegens de wisselvalligheid van evenbedoelde middelen op de begroting van uitgaven van het Land min of meer aanzienlijke bezuinigingen moeten worden aangebracht, terwijl de autonome ressorten ongestoord op den ouden voet kunnen voortleven.

Daarom zal naar het oordeel van de Regeering 'eene herziening van de door de Commissie voorgestelde verhoudingen tusschen de verschillende over te dragen belastingen moeten geschieden in dier voege, dat niet enkel de minst wisselvallige Landsbelastingen en c.q. onbeteekenende percentages van meer wisselvallige belastingen worden overgedragen. Het is bezwaarlijk daarvoor vaste richtlijnen aan te geven, maar wel zou men, erkennende dat voor de financieel kleinste ressorten (de regentschappen) met eenerzijds beperkt eigen belastinggebied en met anderzijds beperkt uitgaventerrein (veelal posten, zooals onderhoud van wegen, waarop niet plotseling zeer belangrijk kan worden bezuinigd) een te groot aandeel in wisselvallige Landsopbrengsten onoverkomelijke moeilijkheden kan opleveren, b.v. als regel kunnen aannemen dat van het totaal der over te dragen belastingopbrengsten bij de provincies meer, bij de gemeenten minder en bij de regentschappen het kleinste deel betrekking behoort te hebben op meer wisselvallige Landsbelastingen.

Zou, behoudens de evenbedoelde wijziging, in het algemeen gesproken een regeling in den geest van het verslag aanbeveling verdienen indien de tijden normaal waren, onder de thans heerschende buitengewone omstandigheden acht de Regeering die invoering zeer ongeraden.

Er kan nl. van een regeling ten behoeve van de lagere gemeenschappen op eenigszins breede basis, zooals blijkens herhaalde uitspraken van het verslag in den geheelen opzet van de Commissie heeft gelegen, voor het oogenblik geen sprake zijn en al zou een gedeelte der aan die gemeenschappen toegedachte voordeelen kunnen vervallen, een al te beperkte uitvoering van de voorstellen der Commissie zou stellig geen bevrediging geven.

Afgezien daarvan zou die invoering in elk geval nieuwe becijferingen vereischen en het komt der Regeering voor dat in deze hoogst onzekere tijden bezwaarlijk berekeningen zijn te maken, welke ook maar eenige zekerheid geven, dat zij zoodra zij gereed zijn, nog als bruikbaar kunnen worden aangemerkt.

Bovendien dient te worden bedacht, dat de mogelijkheid groot is, dat bij opleving van den economischen toestand de daardoor verkregen accressen van de Landsbelastingen, welker opbrengst gedeeltelijk aan de lagere ressorten zou toevallen, door het Land niet zullen kunnen worden ontbeerd, terwijl zij daarentegen waarschijnlijk aan die ressorten inkomsten zouden verschaffen, welke deze niet dringend noodig hebben.

Dit bezwaar klemte te meer indien, gelijk hiervoren als noodzakelijk is gesteld, aan de lagere gemeenschappen in de wisselvallige Landsbelastingen een grooter aandeel zou worden gegeven dan de Commissie voorstelt.

Op grond van het vorenstaande en van nog andere omstandigheden, welke de financieele toekomst hoogst onzeker maken, komt de Regeering tot de conclusie, dat het thans niet het geëigende tijdstip is, om tot een algeheele wijziging van de financieele verhouding van het Land en de lagere ressorten te besluiten, doch dat voorshands in deze een afwachtende houding dient te worden aangenomen.

Een Vereeniging van I. E. V.-vertegenwoordigers in de Locale Raden.

Gedurende het jongste Decentralisatiecongres had op initiatief van het H. B. en door vriendelijke bemiddeling van het volijverige Semarangsche afdeulingsbestuur op den 26sten Mei een bijeenkomst plaats van de te Semarang aanwezige leden van locale raden tevens I. E. V.-vertegenwoordigers, ter bespreking o.a. van enkele, reeds in „Onze Stem” van 12 Mei gepubliceerde onderwerpen.

De vergadering, bezocht door een 40-tal belangstellenden, droeg een informeel karakter en had vnl. tot doel de behoefte te peilen aan een dergelijke, doch dan periodieke bespreking van voor onze vertegenwoordigers in de raden van groot belang geachte onderwerpen. Die behoefte werd inderdaad onderkend en uitte zich in een unaniem genomen besluit tot bevestiging en versterking van het onderling verkregen contact. Daartoe zal een vereeniging worden geconstitueerd van I. E. V.-vertegenwoordigers in in de locale raden. Aan het H. B. werd verzocht daarvan de voorloopige organisatie te willen bewerkstelligen. Het tijdelijke Bestuur kan dan de grondige voorbereiding van de volgende bijeenkomst ter hand nemen, terwijl op die bijeenkomst de definitieve organisatie zal worden gevormd.

In verband met het voorgaande deelt het H. B. mede, dat het het zoeken naar een nadere aan aansluiting der I. E. V.-vertegenwoordigers door de vorming van een vereeniging toejuicht en dat het daarom gaarne aan de oprichting daarvan zal medewerken. Hoewel het naar het H. B. vanzelfsprekend, dat iedere I. E. V.-vertegenwoordiger in provinciale, stadsgemeente-, regentschaps- en

andere locale raden tot de vereeniging zal toetreden, zal het H.B. niettemin gaarne van die toetreding zoo spoedig mogelijk schriftelijk kennis ontvangen, opdat een betrouwbare ledenlijst kan worden aangelegd en bijgehouden. Te meer is zulks gewenscht, aangezien van vele **benoemde** leden niet bekend is, of zij zich als I.E.V.-vertegenwoordiger beschouwen.

Contributie zal niet worden gevegd. Onvermijdelijke kosten zullen door het H.B. worden gedragen.

Nadere bijzonderheden zullen, zoo lezen wij in „Onze Stem“, binnenkort worden bekend gemaakt.

MALEISCH GEDEELTE.

Penghapoesan Stadsgemeenten jang ketjil.

II.

II. Adapoen hatsil-hatsilnja dari penghapoesan stadsgemeenten itoe ialah seperti berikoet:

1. Badan (daerah) autonom baroe jang terdiri dari wengkon regentschap serta iboe kotanja akan lebih koet, sedang beja² jang haroes dikeloearkan oentoek keperloean badan itoe adalah lebih ringan.

Sebab kantor² secretarie, kantor² pakerdjaan oemoem d.l.l. dari regentschap dan stadsgemeente masing² akan mendjadi satoe. Bilamana doea badan ini djadi satoe maka tjokoeplah orang hanja memakai seorang secretaris, seorang directeur pakerdjaan oemoem (openbare werken), seorang directeur peroesahaan², seorang rooimeester d.s.b., sedang oleh karena adalah pegawai² rendahan dari doea badan autonom tadi poela, jang haroes mengerdjakan satoe roepa pakerdjaan, maka tentoelah orang akan dapat mengoerangkan djoega djoemblahnja pegawai rendahan itoe. Lagi poela boleh dipastikan djoega, bahwa banjahnja material seperti wals², kreta² penjiraman djalan, brandspuit² d.s.b. akan bisa dikoerangkan, sedangkan beja² oentoek memelihara perkakas² itoe akan bisa toeroen banjak.

Pendek kata linjapnja stadsgemeenten itoe akan membawa beberapa kehaimitan, hal mana akan meringankan poela beban² rajat, jang didalam stadsgemeente² ketjil itoe seoemoemnja terasa berat. Boekti, bahwa beban² ini terasa berat, bahkan boeat satoe-doea gemeente sangat berat, dapatlah kami liat dari warta², bahwa

Pertama, dalam penghabisan taoen 1931 di Modjokerto dan Soekaboemi telah diadakan persidangan besar dari beratoes-ratoes pendoedoek jang terbanjak dari bangsa anak Negri, pada persidangan mana dikemoekan beberapa keberatan atas poengoetan padjak sehingga terpaksa ditetapkannja satoe motie jang bermaksoed mohon pada jang wadjib soepaja gemeente² tadi dihapoeskan dan dimasoekkan dalam regentschap;

Kedoea pada waktue jang terachir ini maka soeatoe comitè, terdiri dari sebagian besar dari pendoedoek² bangsa Indonesia, Tjong Hoa dan Arab di gemeente

Paseroean telah mengoendjoengi Wali Negri dengan permohonan soepaja gemeente itoe dihapoeskan dan apabila permohonan ini tidak dapat dikaboelkan soepaja beslit gemeenteraad akan memoengoet padjak djalan ang terasa tidak adil itoe dibatalkan ataupun dioendjoerkan berlakoenja.

2. Lain dari itoe adalah hatsil jang lebih besar poela, ialah: Dengan hapoesnja stadsgemeenten dan persatoeannja badan ini dengan regentschappen, maka segala hal akan dioeroes oleh regentschapsraad, jang sebagaimana telah diketahoei berhoeboeng dengan keadaannja ataupun structuurnja mempoenjai soera banjak bagai anak Negri (inheemsche meerderheid), (¹) Soedah atjap kali fihak bangsa Indonesia bergerak dengan sekoet²nja oentoek mendapatkan soera banjak itoe bagai semoea stadsgemeenteraden, toetama bagai stadsgemeenten jang ketjil, dimana patoet diadakan inheemsche meerderheid tetapi oesaha tadi sampai ini waktue beloem berboeah sedikitpoen. Sekarang adalah kesempatan jang baik oentoek bergerak lagi. Maka ta' heranlah bahwa beberapa Indonesier adalah setoedjoe sangat dengan tjita² akan mempersatoekan stadsgemeenten dan kaboepaten² itoe, ta'lain dan ta'boekan, oleh karena dengan djalan ini tentoelah akan didapatkan apa jang ditjita-tjitakan, ialah inheemsche meerderheid jang kelak akan mengoeroes roemah tangga stadsgemeenten tadi.

III. Marilah sekarang kami djawab dengan singkat pertanjaan jang ketiga ialah: Apakah keroegiannja?

Adapoen keroegian jang timboel dari hapoesnja stadsgemeenten itoe, terpandang dari katja mata politiek dan seperti djoega dikemoekakan oleh toean de Raaddidalam prae-adviesnja, ialah penghapoesan itoe berarti soeatoe langkah keblakang. Memang pendapatan jang sedemikian ini adalah betoel, sebab sebagaimana pembatja telah mengetahoei, structuurnja (peratoeran²) bagai stadsgemeenten adalah lebih democratisch tertimbang dari pada peratoeran² bagai regentschappen mitsalnja:

1. Pelatoeran pemilihan bagai anggota² regentschapsraad dilakoekan setjara bertangga-tangga (getrapt) sedang bagai stadsgemeenteraad peratoeran pemilihan itoe dilakoekan dengan langsoeng (rechtstreeks).

2. Stadsgemeenten mempoenjai seorang voorzitter meloeloe. terlepas dari gengaman B.B., sedang regentschapsraden haroeslah dipimpin oleh seorang pegawai B.B., ialah boepati, jang kedoedoekannja soedah barang tentoe tidak begitoe merdika terhadap pada badan² jang mengamatinja seperti resident, madjelis gedeputeerden d.s.b.

3. Lagi poela beberapa peratoeran² didalam R.O. menjatakan, bahwa kaboepaten² itoe dihanggap soeatoe badan autonom jang beloem sempoerna, sebab dapat pengawasan dari badan² diatasnja jang lebih kedjam dari pada stadsgemeenten.

(¹). Liatlah pasal 5 ajat 3 dan 4 dari R.O.

4. La
sebag
sedar
beloe
bahw
djak
akan
jang

IV. S
keroegia
selidiki
keroegia
Djika
dapat
gianjar
Sekal
bilaman
maka se
Tentang
soedah
hal ini
kami ro
babkan
djadi ar
B. B. jar
dalam re
jang se
boepati,
sedemiki
dan djo
boepati.

V. S
maka b
keroegia
perobaha
selekas²n

Menili
bilamanc
schapper
soed ka
Hal jang
tetapi ti
sekoenjo
kami oes
jang ba
baroe, te
(algemeen
baroe, ja
katan li
itoe tidak
keadaän
dan bila
tidak bal
Oleh
oplossing

1. Ho

4. Lain dari itoe hendaklah dikemoekakan disini, bahwa sebagian dari lid² raad kaboeputen haroes diangkat, sedang oentoek lid² bangsa Ollanda dan Tiong Hoa beloe diadakan pelatoeran pemilihan. Inilah berarti bahwa pendoeboek dari bangsa doe² ini, jang semedjak berdirinja stadsgemeenten, mempoenjai hak memilih, akan ta'dapat hak memelih lagi, soeatoe kemoendoeran jang soenggoeh² terasa berat sangat.

IV. Sesoedah dengan singkat diterangkan hatsil² serta keroegian² jang akan didapatkan, maka sejogiannja di selidiki apakah hatsil² itoe setimbang dengan keroegian-keroegiannja.

Djika kami fikiran lebih dalam maka kami berpendapatan, bahwa hatsil² tadi tidak sebrapa sedang keroegian jang akan didapatkan terasa adalah sangat berat.

Sekalipoen kami mendapat soera banjak akan tetapi bilamana tjara-tjaranja memilih itoe tidak memoeaskan maka soera banjak tadi akan sedikit sekali faedahnja. Tentang hal ini ta'perloe diperpanjangkan disini, sebab soedah atjap kali kami memboeat pemandangan tentangan hal ini dalam madjallah Locale Belangen. Jang perloe kami roendingkan disini ialah kamoendoeran jang disebabkan oleh karena jang senantiasa dapat terpilih menjadi anggota regentschapsraad ialah kebanyakan pegawai B. B. jang soedah tentoe ta'bisa merdika bersoera didalam raad dan djoepoen ta'bisa memboeat oppositie jang semestinja terhadap pada oesoel-oesoel voorzitter-boepati, jang menjadi chefnja. Soedah tentoe hal jang sedemikian ini tidak akan meninggikan dradjatnja raad, dan djoega tidak akan menambah ketjerdikannja voorzitter boepati.

V. Satelah pertanjaan kelima dijawab seperloenja, maka baiklah kami selidiki apakah oentoek melinjakan keroegian² terseboet diatas tidak lebih baik diadakan perobahan jang perloe, perobahan mana haroes dengan selekas²nja dapat dilakoekan.

Menilik keroegian² jang sangat berat terasannya maka, bilamana stadsgemeenten dipersatoekan dengan regentschappen, haroeslah diadakan perobahan. Boekan maksoed kami memadjoekan perobahan² jang sempoerna. Hal jang sedemikian itoe moedah dapat direntjanakannya, tetapi tidak praktis, artinja tidak moedah dengan sekoenjoeng-koenjoeng dapat dilakoekan. Mitsalnja djika kami oesoelkan soepaja boeat badan (daerah) autonoom jang baroe itoe haroes diadakan pelatoeran pemilihan baroe, terlebih² soeatoe pelatoeran hak memilih oemoem (algemeen kiesacht), diadakan Regentschapsordonnantie baroe, jang lebih sempoerna, dilinjakan pelatoeran angkatan lid² oleh Goebernoer d. s. b., maka perobahan² itoe tidak dengan sigra dapat diadakan, bahkan menilik keadaan sekarang ini tidak akan didapatkan sama sekali, dan bilamana oempanja bisa didapatkan toch djoega tidak bakal dengan sigra dapat dilakoekan.

Oleh karena itoe maka kami adjoekan soeatoe oplossing jang sepraktisch²nja seperti berikoet.

1. Hak² jang soedah didapatkan oleh segenap pen-

doedoek stadsgemeente, baik dari bangsa Europa, baik dari bangsa Tiong Hoa dan Indonesia, iala hak oentoek memilih wakil²nja dalam badan perwakilan (gemeenteraad) dengan setjara langsoeng dan resia djanganlah dihapoeskan. Ini hal bisa kedjadian, bilamana stadsgemeente itoe dihanggap sebagi kiesdistrict dori regentschap.

Sebagaimana telah diketahoei regentschap itoe terbagi atas beberapa kiesdistrict², kiesdistrict² mana masing² hendaklah memilih wakil²nja sendiri, jang banjaknja ditetapkan dalam oendang². Djika stadsgemeente didjadikan soeatoe kiesdistrict loear biasa dari regentschap maka soedah barang tentoe kiesdistrict-gemeente berkesempatan memilih wakil²nja sendiri. Hal jang demikian ini bisa kedjadian, bilamana oendang² jang bersangkoetan (beberapa pasal dari Regentschapskiesordonnantie) dirobah seperloenja.

2. Lain dari itoe patoet djoega dirobah hal pelatoeran voorzitterschap. Soepaja penghapoesan stadsgemeenten dan kemasoeekkannya badan² ini didalam regentschappen tidak berarti soeatoe kemoendoeran, bahkan soeatoe kemadjoean jang sebaik-baiknya, maka baiklah boeat badan jang baroe ini diadakan perobahan didalam R.O. jang seperloenja, dimana dinjatakan bahwa jang haroes mendjalankan voorzitterschap dari badan baroe itoe ialah boekan boepati tetapi seorang voorzitter jang meloeloe diangkatnja oentoek keperloean itoe menjadi seperti seorang burgemeester boeat stadsgemeente. Hal jang sedemikian ini bisa dilakoekan dengan moedah dan tidak akan menambah begrooting, oleh karena pada waktoe ini semoea stadsgemeenteraden soedah mempoenjai seorang voorzitter-burgemeester jang dibajarnja meloeloe oentoek djabatan itoe.

Lain perkara ialah, apakah jang patoet mendjabat pakerdjaan voorzitter dari raad baroe itoe seorang Ollanda ataupun seorang Priboemi. Sepanjang perasaan kami, menilik keadaan di stadsgemeenten jang ketjil itoe, dan menilik djoega keadaan di regentschappen, dalam wengkon-wengkon mana adalah lebih banjak kepentingan² anak negri, maka patoetlah diangkatnja seorang voorzitter Indonesier oentoek memimpin raad baroe itoe. Kepentingan bangsa lain ta'bakal terletar, oleh karena didalam madjelis harian - adapoen namanja tersilah - boleh doedoek seorang bangsa Ollanda dan Tiong Hoa, seperti seomoemnja soedah kedjadian didalam madjelis B. en W. dan gecommiteerden.

3. Perobahan poela jang barang kali hendaklah di adakan ialah perihal soesoennja raad. Apabila dengan persatoeannja soeatoe raad kaboeputen dan raad stadsgemeente, terdapat soesoenan jang tidak setimbang ataupun terdapat djoemblah anggota jang terlampau besar, maka soesoenan itoe moedahlah dapat dirobah, demikianpoen djoemblah anggota boleh dikoerangi dengan sepantesnja.

Demikianlah perobahan² jang sepandjang likiran kami moedah dapat diadakan.

VI Kami rasa sekarang ta'perloe dijawab poela pertanjaan keanam. Ditas (V) kami telah menerangkan

bahwa jang direntjanakan ialah hanja perobahan² jang moedah dapat diadakannja dan dilakoekannja, mendjadi pertanjaan keanam soedah barang tentoe dapatlah kami djawab dengan perkataan pendek „tentoe!”

Sekianlah lebih dahoeleoe pendapatan kami dengan sesingkat-singkatnja. Bilaman perloe pemandangan ini akan kami landjoetkan poela.

Moedah-moedahanlah oraian ini dapat berboeah sebagaimana ditjita-ditjitakannja.

SLAMET.

Pendirian perhimpoean dari kaboepaten².

Pada hari 2 dan 3 Juni j.t.l. maka menoeroet warta di soerat kabar *Locomotief* wakil² dari 12 kaboepaten dari Provincie Pasoendan telah bersidang di gedong persidangan dari Dewan Kaboepaten Bandoeng. Ini persidangan di pimpin oleh Boepati Mr. Cornelis toean R. A. A. Abdoerrachman. Adapoen maksoednja persidangan ini ialah membitjarakan tentang rentjana-anggaran dasar dan rentjana-anggaran roemoh tangga dari perhimpoean jang akan didirikan. Dewan² Kaboepaten Lebak, Bogor, Garoet, Tasikmalaja, Tjirebon dan Koeningan tidak mengirinkan wakil.

Satelah dibitjarakan dengan pandjang lebar maka anggaran dasar dan anggaran roemah tangga ditetapkan. Sekalian wakil² berpendapatan, bahwa pakerdjaan perhimpoean ini haroes diperloeaskan sampai di seloeroeh tanah Djawa dan Madoera. Oleh karena itoe maka di Pasoendan, Djawa Tengah dan Djawa Timoer bisa didirikan tjabang².

Menoeroet pasal 2 dari anggaran dasar maka perhimpoean itoe bermaksoed akan mementingkan keperluanja semoea anggota².

Adapoen maksoed ini akan ditjapaikan dengan djalan:

memberi alat² pada anggota²nja boeat mengadakan pengawasan, baik atas oeroesan administratie, biarpoean atas oeroesan wang, walapoean atas dienst loearan (buitendienst) dari anggota²nja, demikianlah dengan mengadakan kantor inspectie sendiri, atapoen dengan jara berlangganan bersama² pada kantor accountant atau dengan tjara lain poela;

mengadakan kantor², baik oentoek memberi keterangan² dan nasehat² kepada anggota²nja tentangan segala hal, jang dikerdjakannja;

mengeloearkan soerat² baik disertai pengeloearan madjalah sendiri, biarpoean tidak;

bekerdja bersama² dengan perhimpoean² atau badan² lain oentoek memperhatikan kepentingan² jang sama atau seroeapa;

lain² jang chalal, jang terasa baik dan perloe, saepaja dapat tertjapai apa jang mendjadi tjita²nja.

Oentoek memenoehi kehendak sementara kaboepaten², maka contributie dari masing² kaboepaten ditetapkan

f 100,— tiap² taoen dan wang entree boeat satoe kali djoega f 100,— wang entree ini dinaekkan sampai f 200,— bilamana masoeknja mendjadi anggota liwat dari 1 Januari 1934.

Oentoek pengawasan atas administratie dan oeroesan wang haroeslah dibajar poela. Kaboepaten² jang telah mempoenjai controle-dienst sendiri atau berhoeboeng dengan kesoeakaran wang ta'mampoe membajar pengawasan atas oeroesan wang, diperkenankan masoek mendjadi anggota dengan pembayaran wang contributie dan entree, akan tetapi ta'akan dapat pengawasan atas oeroesan wang dari perhimpoean.

Di kira-kirakan, bahwa ta'akan dengan sigra diadakan kantor inspectie sendiri. Kehendak oemoem dari persidangan ialah boeat sementara waktoe akan berlangganan pada soeatoe kantor accountant atau lebih.

Diangkat mendjadi anggota bestuur ialah toean²: R. A. A. Abdoerrachman, ketoea; R. T. A. Achmad Probonegoro, W. Schroevers (oleh karena anggota ini kira²nja ta'lama lagi akan meninggalkan tempat kedoe-doeannja sekarang ini, maka ditetapkan mendjadi gantinja toean ir. Fournier), R. T. Abas Soeriaätmadja dan mr. A. F. H. Vas de Waal.

Bestuur di koeasakan oentoek minta pengesahan dari anggaran dasar.

Sekianlah verslag jang dapat disalin dari *Locomotief*.

Keterangan: Persidangan ini adalah samboengannja persidangan Boepati² dan oetoesan² dari masing² dewan kaboepaten jang diadakan pada tanggal 24 December 1932 didalam gedong Dewan Kaboepaten Bandoeng Oentoek lengkapnja, maka adalah baiknja verslag dari persidangan terseboet dimoeatkan disini dengan singkat. Menoeroet verslag dari persidangan ini (diboeatkan oleh toean ir. Fournier boeat madjelis Koemetir dari Dewan Kaboepaten Bandoeng,) maka hanja satoe Kaboepaten sadja jang tidak mengirimkan oetoesannja, akan tetapi datang soeratnja jang menjatakan ada halangan. Pada persidangan itoe kenjataan, bahwa hanja sebagian dewan kaboepaten sadja jang memberi mandaat pada oetoesannja, sedang oetoesan² jang lain adalah merdeka boeat mengeloearkan timbangannja sendiri.

Dari perbantahan jang kadang² mendjadi kakaloetan, kenjataan poela, bahwa hanja sebagian ketjil sadja dari oetoesan itoe jang berhaloean, bahwa tertjapainja bekerdja bersoma² itoe haroes dengan mengangkat seorang ambtenaar provincie, akan tetapi sebagian besar dari jang berhadlir adalah menjetoedjoei pendiriannja Goebroer dalam ini hal. Sebagian ketjil lagi jang berhadlir berpendapatan bahwa tjaranja bekerdja bersama² itoe haroes sesoeai dengan atoeran² jang dijatakan pada pasal 54 R. O. Tetapi sebagian besar dari jang berhadlir, jaitoe oetoesan dari 9 dewan kaboepaten, berpendapatan bahwa sebaiknja pengawasan itoe tidak lain bisanja dilakoekan, dari pada dengan mendirikan satoe perkoempoelan dewan² kaboepaten, jang semata² berdiri diatas dasar particulier (privaatrechtelijk), demikianlah sebagaimana jang lebih dahoeleoe soedah dikemoekakan oleh commissie jang

memboeat persediaan hal itoe.

Persidangan mempersilahkan pada commissie soepaja melandjoetkan segala pakerdjaannya itoe, akan tetapi diminta soepaja dilebihdoeloekan memboeat rentjana anggaran roemah tangga oentoek perkoempoelan jang akan didirikan, sedang anggaran dasar pada waktue itoe soedoh siap disediakan.

Pendek kata moelai itoe persidangan akan dikerdjakan seperti berikoet.

Notulen dari persidangan bersama anggaran roemah tangga akan dikirimkan kepada semoea dewan kaboepaten, soepaja oleh dewan² jang akan toeroet mendirikan perkoempoelan ini, dibintjangkan koembali didalam masing² persidangan dewan dan ditetapkan berapa maximumnja jang akan dibayar, oleh marika sebagai contributie dalam tiap² taoen. Djoega oleh dewan² itoe soepaja dinjatakan, apa dilakoekannya controle itoe hanya pepriksaan atas roepa² kas sadja, atau djoega perloe didjalankan pepriksaan diloea.

Agar soepaja lebih sempoerna, maka disini diperma²loemkan poela bahwa sebagian paling ketjil dari jang berhadlir beringin soepaja pengawasan itoe dilakoekan oleh accountant partikoelir sadja. Tapi persidangan berpendapatan bahwa satoe badan perkoempoelan jang berdiri diatas dasar partikoelir tidak akan lebih mahal dari pada satoe kantor accountant partikoelir

Administratieve Jurisprudentie.

33). B. G. S. 3 Maart 1933 No. 680/B.

Menolak permohonan soepaja Kabupaten Banjoewangi ditoetoep samentara tempo boewat mengadakan penggilingan padi baroe, berhoeboeng dengan banjaknja lintah darat.

Regentschap Banjoewangi telah memohon pada Regeering, hendaklah Kaboepaten Banjoewangi boewat sementara tempo ditoetoep oentoek mengadakan penggilingan² padi baroe, artinja djanganlah orang diberi idzin mendirikan penggilingan padi lagi, berhoeboeng dengan tambah banjaknja lintah darat. Tetapi Regeering menolak permohonan itoe dengan menerangkan alasannja sebagai jang berikoet.

Penjelidikan jang betoel jang menjatakan, bahwa penggilingan² padi mendjadikan sebab timboelnja orang² sama memindjamkan wangnja dengan rente jang amat tinggi, itoe tidak ada. Lain dari pada itoe, djoega Regeering tiada berkejakinan apakah penoetoepan adanja penggilingan baroe akan djadi baiknja Kaboepaten.

Lagi Regeering berpendapatan, djikalau orang dilarang mendirikan penggilingan² jang soedah ada tamtoe tambah djadi koewat boekan? sedang apabila penggilingan semangkin banjak concurrentie tamtoe djadi tambah besar, hal mana mengoentoengkan pada bapak tani. Keberatan Regeering oentoek mengaboelkan permohonan itoe semangkin djadi besar, karena terpaksa mengadakan peratoeran meng-

halang-halangi berdirinja penggilingan padi pada soewatoe tempat dimana diharapkan soepaja orang² sama memadoekan bertjotjok tanam padi, jalah seperti di Banjoewangi itoe.

Sebagai alasan jang pengabisan boewat menolak permohonan itoe, maka Regeering menerangkan, bahwa tiada ada peratoeran² didalam wet jang membolehkan pada Regeering oentoek mengadakan larangan jang dimaoekan oleh Regentschap Banjoewangi itoe, dan lagi Regeering djoega sangat berkeberatan boewat memikirkan mengadakan itoe larangan, berhoeboeng dengan boenjinja fatsal 49 lid 1 dari Indische Staatsregeling, jaitoe tidak boleh orang mengadakan larangan² jang tiada perloe pada peroesahaan jang berfaidah.

37). Besluit 28 December 1932 No. 32.

Mengoerangi gadji (belandja). Mendengarkan ambtenaar-ambtenaar jang tersangkoet. Didjalankan moelai pada tempo jang soedah keliwat (met terugwerkende kracht).

Regentschapsraad Bogor telah menetapkan dalam parapatannja hari boelan 31 October 1931 satoe peratoeran jang dinamakan: „Peratoeran hal mengoerangi belandja dan pengasilan lain²nja dari pegawai jang bekerdja pada Regentschap Buitenzorg”, peratoeran mana akan dilakoekan moelai pada saat jang telah keliwat jaitoe moelai dari tanggal 1 November dari taoen itoe.

College van Gedeputeerden dari Provincie Djawa-Barat tiada berkenan memberi ketetepannya itoe peratoeran; adapoen sebab²nja seperti di bawah ini.

Pertama karena tiada ternjata, bahwa ambtenaar² telah didengar lebih doeloe bagaimana pendapatannja, jaitoe menoeroet jang soedah ditentoean didalam Ambtenarenverordening Regentschap Buitenzorg, (termoewat dalam Provinciaal Blad West-Java 1929 No. 6), dan djoega fatsal 181 dari Ambtenarenverordening Provincie West-Java (termoewat dalam Provinciaal Blad 1927 Bijvoegsel 1). Dan lagi itoe peratoeran akan berlakoe pada tempo jang telah keliwat, djadi tiada patoet, lantaran mana bakal meroesak haknja ambtenaar², sebab dari adanja itoe peratoeran hak atas belandja oentoek pakerdjaan jang soedah didjalani sebelumnja peratoeran berlakoe, pada temponja didjalankan akan dilanggar, jaitoe belandjanja dikoerangi.

Regentschap Bogor tiada maoe trima poetoessannja College van Gedeputeerden dari Provincie West-Java itoe dan mohon poetoesan pada Regeering (appel).

Regeering meniadakan poetoesan College van Gedeputeerden dan memperkenankan pada Regentschap mengadakan peratoeran terseboet. Timbangannja Regeering begini:

Bahwa tentang keberatannja College van Gedeputeerden jang pertama, jaitoe menoeroet fatsal 1 dari Ambtenarenverordening Regentschap Buitenzorg, dan djoega fatsal 181 dari Ambtenarenverordening Provincie West-Java boewat menetapkan soewatoe verordening (peratoeran) jang maksoednja merobah belandjanja ambtenaren dari regent-

schap, ini ambtenaar² haroes didengar lebih doeloe oleh College van Gecommitteerden dengan tjara jang ditetapkan oleh ini College.

Bahwa ini peratoeran tiada didjalankan oleh College van Gecommitteerden sebagai peratoeran jang soedah oemoem, maka: Menoeroet kejakinan Regeering, bahwa Regentschapsraad Buitenzorg tiada akan menetapkan verordening itoe, oepama ternjata ambtenaar² sama bikin keberatan, tetapi ambtenaar² sama diam sadja; mendjadi pendapatan Regeering dan verordening soedah ditetapkan dengan melaloei djalan dan tjara jang soedah sebetoeinja.

Dan tentang keberatan jang kedoewa jaitoe meroesak hak, maka Regeering berpendapatan, bahwa pada zaman sekarang jang begini keadaannya orang tiadalah boleh omong lagi perkara melanggar haknja ambtenaar, karena mengoerangi belandjanja jang belom dikoerangkan.

Lagi, lain dari pada itoe atoeran mengoerangi belandja didjalankan moelai tanggal 1 November 1931, sedang verordening jang mengatoer itoe ditetapkan dimoeka (lebih doeloe) jaitoe 31 October 1931.

PERSONALIA.

Benoemd:

tot lid van den Provincialen Raad van Oost-Java,
Ir. D. J. M. G. Baron van Slingelandt, Chef-exploitation der
Malang Stoomtram Mij.;

tot lid van den Provincialen Raad van West-Java,
D. Breukelaar, adjunct-gemeentesecretaris van Meester
Cornelis.

Verkozen:

tot lid van den Stads Gemeenteraad van Batavia,
F. H. Remmers, A. F. C. Pieters en P. de Kat Angelino;

tot Wethouder der Gemeente Medan, S. J. Schoorl.

OFFICIEELE MEDEDEELINGEN.

Artikelen voor het orgaan. Het bestuur heeft het honorarium der artikelen in het orgaan vastgesteld op f 10.— voor de eerste bladzijde druks, f 8.— voor de volgende bladzijde druks, f 6.— voor de daarop volgende, bladzijde druks en voor elke bladzijde druks meer f 5.—. Gedeelten eener bladzijde zullen naar evenredigheid worden gehonoreerd.

Voor correspondenties, waarbij van raadspublicaties gebruik gemaakt wordt, stelt het bestuur het honorarium vast.

Copy voor elk nummer van dit tijdschrift, dat op den 1sten der maand verschijnt, wordt ingewacht uiterlijk op den 20en der voorafgaande maand, copy voor het nummer van den 16en uiterlijk op den 5en der maand.

Het Bestuur der Vereeniging voor Locale Belangen

is samengesteld als volgt: G. de Raad, Voorzitter, H. J. Drost, Secretaris, F. W. M. Kerchman, Penningmeester allen te Semarang; Ir. Th. Karsten, R. A. A. Wiranata Koesoema en Ir. J. E. A. von Wolzogen Kühr te Bandoeng, Mr. P. A. Blaauw en Ir. E. A. Voorneman te Batavia, Mr. J. M. Wesselink te Medan, Dr. Ir. Han Tiauw Tjong en Rd. Slamet te Semarang, Mr. W. H. van Helsdingen en Mr. R. Ng. Soebroto te Soerabaia.

